

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 5To/52/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6812010431
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 03. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Chovanko
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2015:6812010431.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Chovanka a sudcov JUDr. Juraja Babjaka a JUDr. Jána Deáka prejednal na verejnom zasadnutí konanom 31.03.2015 odvolania obžalovaných H. E., A. T., G. W., I. G. a G.. C. E. proti rozsudku Okresného súdu Revúca zo 17.02.2014, sp. zn. 1T/89/2012 a takto

rozhodol:

Podľa § 321 ods. 1 písm. b) Tr. por. z r u š u j e napadnutý rozsudok v celom rozsahu.

Rozhodujúc vo veci podľa § 322 ods. 3 Tr. por. obžalovaní H. E., nar. XX.XX.XXXX, A. T., nar. XX.XX.XXXX, G. W., nar. XX.XX.XXXX, I. G., nar. XX.XX.XXXX a G.. C. E., nar. XX.XX.XXXX

s ú v i n n í, ž e

ako poslanci 7 členného Obecného zastupiteľstva v T., v okrese A., po doručení petície 248 oprávnených osôb hlasovať v miestnom referende obci T. 11. apríla 2011, predmetom ktorej bola žiadosť o vyhlásenie miestneho referenda o odvolaní starostu obce T., túto ako členovia komisie vymenovanej starostom obce T. 16. mája 2011 v T. v rozpore s § 11a zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení nenáležite prešetrili v zmysle splnenia podmienok uvedených v zákone č. 85/1990 Zb. o petičnom práve a v zákone č. 369/1990 Zb., pričom vo svojom stanovisku uviedli, že petičný výbor tejto petície porušil zákon č. 85/1990 Zb. o petičnom práve, keď neumožnil občanom T. pred podpisom petície sa oboznámiť s jej obsahom a zámerom, nakoľko z obsahu petície nebolo zrejmé, o akú petíciu sa jedná a pre aké dôvody má byť starosta obce T. F. E. odvolaný, čo nezodpovedalo skutočnosti a zistili aj ďalšie vôbec nekonkretizované pochybenia a následne doporučili Obecnému zastupiteľstvu v T. vyhlásiť petíciu na základe vyššie uvedených dôvodov za neplatnú, pričom 17. mája 2011 na zasadnutí Obecného zastupiteľstva v T. zmarili prijatie uznesenia č. 44/2011 zo 17. mája 2011, ktorým by bola vyhlásená petícia za platnú, čím spôsobili, že osoby oprávnené hlasovať v miestnom referende o odvolaní starostu obce T. nemohli využiť svoje ústavné právo - zúčastňovať sa na správe verejných vecí priamo,

t e d a

ako verejní činitelia pri výkone svojej právomoci z nedbanlivosti zmarili splnenie dôležitej úlohy a spôsobili tak iný obzvlášť závažný následok,

t ý m s p á c h a l i

prečin marenia úlohy verejným činiteľom podľa § 327 ods. 1, 2 Tr. zák.

Z a t o s a o d s u d z u j ú

Obžalovaný H. E.

Podľa § 327 ods. 2 Tr. zák. s použitím § 38 ods. 3 Tr. zák., pri zistení poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. j) Tr. zák. a nezistení žiadnej priťažujúcej okolnosti podľa § 37 Tr. zák. na trest odňatia slobody vo výmere 12 (dvanásť) mesiacov.

Podľa § 49 ods. 1 písm. a) Tr. zák. mu výkon trestu odňatia slobody podmienične odkladá a podľa § 50 ods. 1 Tr. zák. mu určuje skúšobnú dobu v trvaní 20 (dvadsať) mesiacov.

Podľa § 61 ods. 1, 2 Tr. zák. u k l a d á obžalovanému aj trest zákazu činnosti vykonávať volenú verejnú funkciu v orgáne územnej samosprávy (tak na obecnej úrovni, ako aj na úrovni vyššieho územného celku) na dobu 3 (troch) rokov.

Obžalovaný A. T.

Podľa § 327 ods. 2 Tr. zák. s použitím § 38 ods. 3 Tr. zák., pri zistení poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. j) Tr. zák. a nezistení žiadnej priťažujúcej okolnosti podľa § 37 Tr. zák. na trest odňatia slobody vo výmere 12 (dvanásť) mesiacov.

Podľa § 49 ods. 1 písm. a) Tr. zák. mu výkon trestu odňatia slobody podmienične odkladá a podľa § 50 ods. 1 Tr. zák. mu určuje skúšobnú dobu v trvaní 20 (dvadsať) mesiacov.

Podľa § 61 ods. 1, 2 Tr. zák. u k l a d á obžalovanému aj trest zákazu činnosti vykonávať volenú verejnú funkciu v orgáne územnej samosprávy (tak na obecnej úrovni, ako aj na úrovni vyššieho územného celku) na dobu 3 (troch) rokov.

Obžalovaný G. W.

Podľa § 327 ods. 2 Tr. zák. s použitím § 38 ods. 2 Tr. zák., pri zistení poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. j) Tr. zák. a priťažujúcej okolnosti podľa § 37 písm. h) Tr. zák., a s použitím § 42 ods. 1 Tr. zák. a § 41 ods. 1 Tr. zák. na súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 16 (šestnásť) mesiacov.

Podľa § 49 ods. 1 písm. a) Tr. zák. mu výkon trestu odňatia slobody podmienične odkladá a podľa § 50 ods. 1 Tr. zák. mu určuje skúšobnú dobu v trvaní 28 (dvadsať-osem) mesiacov.

Podľa § 61 ods. 1, 2 Tr. zák. u k l a d á obžalovanému aj trest zákazu činnosti vykonávať volenú verejnú funkciu v orgáne územnej samosprávy (tak na obecnej úrovni, ako aj na úrovni vyššieho územného celku) na dobu 3 (troch) rokov.

Podľa § 61 ods. 1, 2 Tr. zák. u k l a d á obžalovanému aj trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá všetkého druhu na dobu 2 (dvoch) rokov.

Podľa § 42 ods. 2 Tr. zák. súd z r u š u j e výrok o treste z trestného rozkazu Okresného súdu Revúca sp. zn. 0 T 17/13 zo dňa 15. 03. 2013, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 15. 03. 2013 a ktorým mu bol podľa § 348 ods. 1 Tr. zák. s použitím § 38 ods. 3 Tr. zák., pri zistení poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. l) Tr. zák. a nezistení žiadnej priťažujúcej okolnosti podľa § 37 Tr. zák. uložený trest odňatia slobody vo výmere 4 (štyroch) mesiacov s podmieničným odkladom výkonu na skúšobnú dobu v trvaní 12 (dvanásť) mesiacov a súčasne podľa § 61 ods. 1, 2 Tr. zák. mu bol uložený aj trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá všetkého druhu na dobu 2 (dvoch) rokov, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, pokiaľ vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Obžalovaný I. G.

Podľa § 327 ods. 2 Tr. zák. s použitím § 38 ods. 2 Tr. zák., pri nezistení žiadnej poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 Tr. zák. a zistení priťažujúcej okolnosti podľa § 37 písm. m) Tr. zák., na ktorú súd neprihliadol, na trest odňatia slobody vo výmere 16 (šestnásť) mesiacov.

Podľa § 49 ods. 1 písm. a) Tr. zák. mu výkon trestu odňatia slobody podmienične odkladá a podľa § 50 ods. 1 Tr. zák. mu určuje skúšobnú dobu v trvaní 28 (dvadsať-osem) mesiacov.

Podľa § 61 ods. 1, 2 Tr. zák. u k l a d á obžalovanému aj trest zákazu činnosti vykonávať volenú verejnú funkciu v orgáne územnej samosprávy (tak na obecnej úrovni, ako aj na úrovni vyššieho územného celku) na dobu 3 (troch) rokov.

Obžalovaný G.. C. E.

Podľa § 327 ods. 2 Tr. zák. s použitím § 38 ods. 3 Tr. zák., pri zistení poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. j) Tr. zák. a nezistení žiadnej priťažujúcej okolnosti podľa § 37 Tr. zák. a s použitím § 61 ods. 1, 2 Tr. zák. na trest zákazu činnosti vykonávať volenú verejnú funkciu v orgáne územnej samosprávy (tak na obecnej úrovni, ako aj na úrovni vyššieho územného celku) na dobu 3 (troch) rokov.

o d ô v o d n e n i e :

Vyššie označeným rozsudkom boli obžalovaní H. E., A. T., G. W., I. G. a G.. C. E. uznaní za vinných z prečinu marenia úlohy verejným činiteľom podľa § 327 ods. 1, 2 Tr. zák. na tom skutkovom základe ako je uvedený v skutkovej vete tohto rozhodnutia s tým rozdielom, že 17.05.2011 na zasadnutí Obecného zastupiteľstva v T. každý z nich hlasoval za prijatie uznesenia obecného zastupiteľstva obce T. č. 40/2011 zo 17.05.2011, ktorým bola vyhlásená petícia za neplatnú, čím spôsobili, že osoby oprávnené hlasovať v miestnom referende o odvolaní starostu obce T. nemohli využiť svoje ústavné právo - zúčastňovať sa na správe verejných vecí priamo.

Proti tomuto rozsudku ihneď po jeho vyhlásení do zápisnice podali všetci obžalovaní odvolania, ktoré následne aj písomne odôvodnili prostredníctvom svojho spoločného obhajcu.

V dôvodoch v podstate argumentovali tým, že vykonaným dokazovaním ich vina nebola preukázaná, okresný súd vyhodnotil dôkazy jednostranne v ich neprospech a nevysporiadal sa so všetkými okolnosťami významnými pre rozhodnutie. So skutkovej vety nie je zrejmé, či sa tohto konania dopustili samostatne alebo v spolupáchateľstve. Tiež sa náležite nevysporiadal s otázkou, či ich, ako členov komisie, je možné považovať za verejných činiteľov v súvislosti s vyhlásením miestneho referenda na odvolanie starostu. Je nepochybné, že poslanec obecného zastupiteľstva je považovaný za verejného činiteľa podľa § 128 ods. 1 Tr. zák., ale ako poslanci nekonali v postavení verejného činiteľa, ako členovia komisie. Pojem právomoci totiž musí v sebe vždy zahŕňať prvok moci a rozhodovania, pričom člen komisie túto právomoc nemá. Je teda zrejmé, že člen komisie nemôže byť považovaný v zmysle Trestného zákona za verejného činiteľa. Navyiac komisia len doporučila obecnému zastupiteľstvu vyhlásiť petíciu za neplatnú z dôvodov uvedených v stanovisku. I keď komisiu na overenie petície určil starosta obce a nie obecné zastupiteľstvo, jej členovia nemôžu byť posudzovaní ako verejní činitelia. Výsledkami dokazovania, i keď neúplného, bolo preukázané, že zistenia komisie boli opodstatnené a svedčili o porušení zákona o petičnom práve.

Z výpovedí svedkov - členov petičného výboru M. C., A.. K. T., A. E., E. a ďalších vyplynulo, že z petičných hárkov nebolo zrejmé čoho sa petícia týka. Výpoveďami svedkov, ako aj čestnými prehláseniami bolo preukázané, že občania obce T. nevedeli čo vôbec podpisujú.

V ďalšom odvolatelia poukázali na obsah ustanovení § 4, § 5 a § 7 zákona o petičnom práve a komisia na základe vlastných poznatkov pri overovaní petície dospela k opodstatneným záverom o pochybnosti petície a na základe svojich zistení potom doporučila obecnému zastupiteľstvu vyhlásiť petíciu za neplatnú. Nie je teda možné uzavrieť, že komisia nenáležite prešetrila petíciu. Starosta obce podnetom z 23.05.2011 požiadal Okresnú prokuratúru v Revúcej o prešetrovanie petície a do vydania rozsudku súdom prvého stupňa, okresná prokurátora zákonnosť petície neprešetrila. Aj hlavný kontrolór obce dospel k záveru, že zistenia členov komisie sú opodstatnené.

Podľa ustálenej súdnej praxe a stanovísk, nie je daná trestnoprávna zodpovednosť člena zastupiteľstva obce za hlasovanie a hlasovanie nie je výkon právomoci. Pokiaľ zastupiteľstvo zavinene spôsobí na majetku obce škodu, sú zodpovední a to i trestnoprávne všetci členovia zastupiteľstva, pokiaľ im bude preukázaný úmysel zvýhodniť iného. Je možné tak konštatovať, že v posudzovanom prípade je zodpovedné zastupiteľstvo, ale to je všetko. Zastupiteľstvo rozhoduje ako kolektívny orgán a nie jednotliví členovia zastupiteľstva. Ochrana pred nezákonnými uzneseniami zastupiteľstva je upravená v ustanovení § 250zf OSP, podľa ktorého, ak príslušné zastupiteľstvo nezruší na základe protestu prokurátora svoje uznesenie, ktoré je v rozpore so zákonom, môže prokurátor podať na súd návrh na zrušenie tohto uznesenia. Obecné zastupiteľstvo však nevyhovelo protestu prokurátora a svoje uznesenie nezrušilo, pričom okresný prokurátor nepodal návrh na zrušenie tohto uznesenia, čím v podstate došlo k potvrdeniu uznesenia, ktoré je teda záväzné a platné. Obecné zastupiteľstvo a jeho členovia teda nemali byť trestnoprávne stíhaní. Orgány činné v trestnom konaní tým, že začali trestné stíhanie, zasiahli do práva na samosprávu, keď začali trestne stíhať členov zastupiteľstva obce za to ako hlasovali, čím došlo k porušeniu základných práv členov zastupiteľstva, zákona o obecnom zriadení a najmä zákonom upraveného a chráneného práva na samosprávu.

Z týchto dôvodov obžalovaní navrhli, aby odvolací súd zrušil napadnutý rozsudok vo výroku o vine a trestoch a ich spod obžaloby v celom rozsahu v zmysle § 285 písm. b) Tr. por. oslobodil.

Krajský súd na podklade podaných odvolaní preskúmal v zmysle § 317 ods. 1 Tr. por. zákonnosť a odôvodnenosť všetkých výrokov napadnutého rozsudku, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo a zistil, že odvolania obžalovaných boli len sčasti dôvodné.

Ohľadne skutkového stavu okresný súd zákonom predpísaným spôsobom a v súlade s ustanovením § 2 ods. 10 Tr. por. vykonal dostupné dôkazy potrebné pre poznanie skutkových okolností nevyhnutných pre zákonu zodpovedajúce rozhodnutie o obžalobe, ktorá bola na obžalovaných podaná, vrátane preverenia ich obhajobných tvrdení. V týchto smeroch okresný súd dôkazy vyhodnotil jednotlivo, vo vzájomných súvislostiach ako aj v celom ich súhrne logickým a zároveň aj presvedčivo odôvodneným spôsobom, ktoré mu z hľadiska pravidiel stanovených pre hodnotenie dôkazov tak, ako sú uvedené v ustanovení § 2 ods. 12 Tr. por., nemožno nič vytknúť. Pri hodnotení dôkazov prvostupňový súd reagoval aj na rozpory, ktoré sa medzi jednotlivými dôkazmi vyskytli, pričom tieto rozpory preklenul úvahami, s ktorými sa krajský súd stotožnil. Na takomto základe potom okresný súd vyvodil z dôkazov o podstate súdených činov skutkové zistenia, ktoré sú správne.

Prvostupňový súd starostlivo zvážil všetky okolnosti prípadu, vecne správne reagoval na obhajobné tvrdenia obžalovaných, tieto preveril vykonaným dokazovaním a následne sa so všetkými dôkazmi vyrovnal logickým spôsobom, nevzbudzujúcim podľa zistenia odvolacieho súdu žiadne pochybnosti o správnosti skutkových zistení, vrátane tých, ktoré boli nevyhnutné pre záver o zavinení obžalovaných a tým aj pre posúdenie ich konania tak, ako je to uvedené v napadnutom rozsudku. Krajský súd však po akceptovaní námietok obžalovaných ohľadne uplatnenia ich hlasovacieho práva na mestskom zastupiteľstve, upravil skutkovú vetu tak, ako je to uvedené v jeho rozhodnutí.

V odôvodnení svojho rozhodnutia okresný súd podrobne a jasne vyložil, ktoré skutočnosti vzal za dokázané a o ktoré dôkazy svoje skutkové zistenia oprel, a akými právnymi úvahami sa spravoval, keď posudzoval zistené skutočnosti podľa príslušných ustanovení zákona v otázke viny obžalovaných. Keďže sa s týmto postupom odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje, v podrobnostiach odkazuje na odôvodnenie napadnutého rozsudku. Ani krajský súd totiž nezistil, že by hodnotenie dôkazov okresným súdom bolo svojvoľné a neopodstatnené.

Argumentácia okresného súdu je totiž vyčerpávajúca, najmä pokiaľ ide o vysporiadanie sa so zistením, že všetci obžalovaní ako poslanci miestneho zastupiteľstva obce T., boli verejnými činiteľmi v zmysle § 128 ods. 1 Tr. zák., pretože nesporne boli poslancami orgánu územnej samosprávy. Tiež zo zistením, že v súvislosti s miestnym referendom - petíciou, konali ako členovia komisie na overenie petície na odvolanie starostu v rozpore s ustanovením § 11 ods. 3 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení. Podľa uvedeného ustanovenia petíciu skupiny obyvateľov s aspoň 30 percent oprávnených voličov, overujú traja poslanci určení obecným zastupiteľstvom, ktorí nemôžu byť členmi petičného výboru a starosta. Predovšetkým treba zdôrazniť, že obžalovaní ako poslanci miestneho zastupiteľstva boli určení do komisie na overenie petície na odvolanie starostu obce T. ním samým, teda v príkrom rozpore s prv citovaným ustanovením. Preto ich činnosť, t.j. všetky úkony, návrhy, vyjadrenia, správy, stanoviská a doporučená tejto komisie nemôžu byť právne účinné, zákonné, pretože ide o nulitné úkony, nemajúce žiadnu právnu relevanciu. Tento zásadný a pre vyvodenie trestnej zodpovednosti významný záver, sa týka predovšetkým ich zistenia a rozhodnutia že petícia bola neplatná a v tomto smere doporučili mestskému zastupiteľstvu, aby bola vyhlásená za neplatnú.

Pokiaľ ide o predmetnú petíciu, ani odvolací súd nezistil, že by táto bola vyhotovená v rozpore s príslušnými ustanoveniami zákona č. 242/1998 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákona č. 85/1990 Zb. o petičnom práve. Okresný súd v tejto súvislosti podrobne poukázal na jednotlivé ustanovenia tohto zákona, skutkové zistenia v tejto súvislosti vyhodnotil správne a krajský súd si ich preto v celom rozsahu osvojuje. Len dodáva, že podľa § 2 citovaného zákona, vo výkone petičného práva sa nesmie nikomu brániť a výkon tohto práva nesmie byť nikomu na ujmu. Navyiac neboli zistené žiadne skutočnosti, ktoré by potvrdili názor F. H. - hlavného kontrolóra obce T., že „celý prípad okolo petície považuje za účelový a vykonštruovaný, pravdepodobne motivovaný časťou extrémistov voči rómskemu starostovi, ktorý sa od nástupu do funkcie zameril na odhaľovanie nehospodárneho používania finančných prostriedkov obecného súdu a na odhaľovanie korupcie, ktorá bola pravdepodobne bežnou praxou v minulosti.“ Z rozsudku Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica zo 07.11.2013, sp. zn. BB-4T/54/2013 totiž vyplynulo, že F. E. bol odsúdený za zločin prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1, 2 Tr. zák. na trest odňatia slobody vo výmere troch rokov, výkon ktorého mu bol podmienene odložený s

probačným dohľadom na štyri roky, peňažný trest vo výmere 1.000,- € a trest zákazu výkonu povolania, zamestnania alebo funkcie v orgánoch verejnej moci na dobu desať rokov v podstate na tom skutkovom základe, že 19.06.2013 žiadal a prijal za vydanie súhlasného stanoviska úplatok vo výške 10.000,- €.

Ďalej, vzhľadom na vyššie uvedené odsúdenie, uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici z 19.11.2013, sp. zn. 5To/59/2013 bolo trestné stíhanie F. E. pre skutok kvalifikovaný ako prečin nevyplatenia mzdy a odstupného podľa § 214 ods. 1 Tr. zák. podľa § 281 ods. 2 z dôvodu § 215 ods. 2 písm. a) Tr. por. zastavené. Išlo o skutok v podstate na tom základe, že zamestnankyni obecného úradu v roku 2011 nevyplatil odstupné a spôsobil jej tak škodu minimálne 1.257,89 €.

Teda za situácie, keď obžalovaní, ako poslanci zastupiteľstva obce T. zmarili 17.05.2011 na zasadnutí jej prijatie, je nepochybné, že zabránili oprávneným osobám zúčastňovať sa na správe verejných vecí priamo. V tomto smere preto krajský súd upravil skutkovú vetu napadnutého rozsudku, keďže akceptoval námietky obžalovaných, ktoré sa týkali toho, že nikto nemôže byť trestne stíhaný za hlasovanie. Treba zdôrazniť, že obžalovaným logicky muselo byť zrejmé, že ako piati poslanci zo sedemčlenného zastupiteľstva majú v tomto väčšinu a svoj rovnaký názor aj ako členovia komisie vytvorenej a činnej v rozpore so zákonom presadia.

Konanie obžalovaných aj krajský súd v zhode s obžalobou a právnym názorom prvostupňového súdu posúdil ako prečin marenia úlohy verejným činiteľom podľa § 327 ods. 1, 2 Tr. zák., pretože každý z nich ako verejný činiteľ pri výkone svojej právomoci z nebanlivosti zmaril splnenie dôležitej úlohy a spôsobil tak iný obzvlášť závažný následok.

Za uvedený trestný čin možno uložiť trest odňatia slobody na jeden až päť rokov. Prvostupňový súd pri ukladaní trestov obžalovaným dôsledne prihliadol na všetky okolnosti prípadu, osoby obžalovaných, poľahčujúce a priťažujúce okolnosti a potom im uložil zákonné tresty odňatia slobody v kombinácii s trestom zákazu činnosti vykonávať volenú verejnú funkciu v orgáne územnej samosprávy, a to na primerané doby. Z týchto dôvodov preto krajský súd do svojho rozhodnutia prevzal aj všetky výroky o uložených trestoch, ktoré považoval za dostatočné na nápravu a prevýchovu obžalovaných.

Krajský súd preto rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia, keď v podstate všetky odvolacie námietky obžalovaných považoval za neopodstatnené.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný riadny opravný prostriedok.